

Erilaisen oppijan kohtaaminen

23.2.2023

Satu Häkkinen

Neuropsykologian erikoispsykologi, PsL (VET)

www.satuhakkinen.com

satu@satuhakkinen.com

Oivallusten äärellä

Satu Häkkinen

Neuropsykologian erikoispsykologi (PsL) (VET) (TOHJ)

satu@satuhakkinen.com, 040 156 9067

Vesijärvenkatu 11 C, 15140 Lahti

- Neuropsykologinen kuntoutus ja tutkimukset
- Työnohjaus ja konsultaatio
- Puhelinkonsultaatio:
  - <https://aivotaidot.fi/ajanvaraus/>
- Koulutukset
  - www.satuhakkinen.com
- Tunnevalo: opas autismikirjon lasten kohtaamiseen kouluissa
  - Tilattavissa 1.3. lähtien osoitteesta www.satuhakkinen.com/tunnevalo

Sisältö:

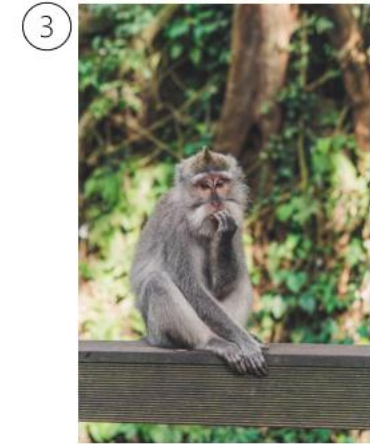
- Erilaiset oppijat
- Kohtaamisen erityispiirteet – erilainen oppija
- Kohtaamisen erityispiirteet – opettaja / ohjaaja
- Kohtaaminen mahdollistaa

Oivallusten äärellä

Mikä kuva heijastaa
ajatuksiasi
erilaisten
oppijoiden
kohtaamisesta?

Oivallusten äärellä

[Photos by Unsplash](#)

Erilaiset oppijat

Oivallusten äärellä

- Oppimisvaikeudet:
  - Lukivaikeus
  - Kehityksellinen kielihäiriö
  - Näönvaraisen hahmottamisen vaikeus
  - Matemaattiset vaikeudet
- Neuropsykiatriset erityispiirteet
  - Tarkkaavuushäiriö
  - Autismikirjo
- Itsesäätelyn ja tunnesäätelyn vaikeudet
- Psyykinen vointi

Kohtaaminen mahdollistaa

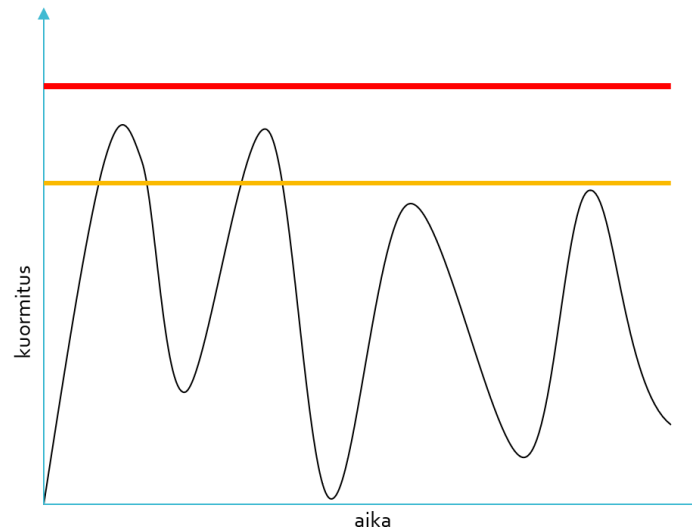
Oivallusten äärellä

- Kokemus kohdatuksi tulemisesta luo turvaa ja vapauttaa kognitiivista kapasiteettia
- Psykologisen turvallisuuden tunteen on havaittu vahvistavan oppimista ja luovuutta
- Kohtaaminen vahvistaa toimijuutta
- Kohtaamisen kautta voimme joko vahvistaa tai sammuttaa aktivaatiota
- Taustalla aivojen kielteinen vinouma

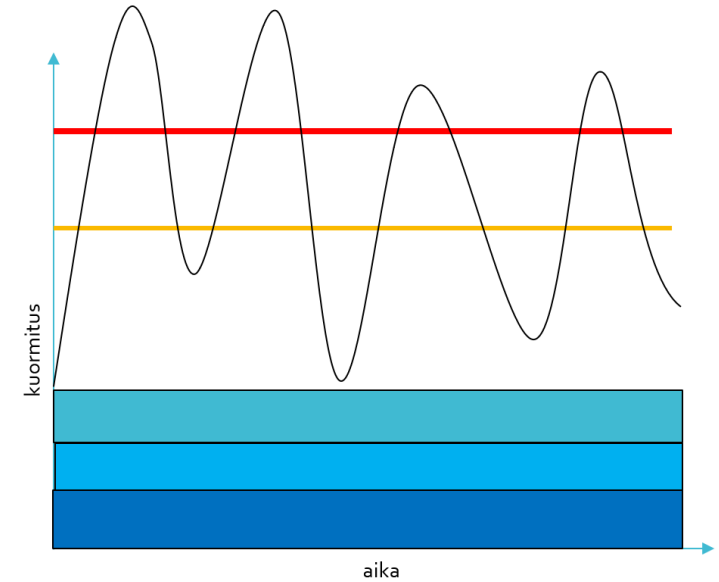
Kohtaamisen erityispiirteet – erilainen oppija

Oivallusten äärellä

Tavanomainen kuormitus

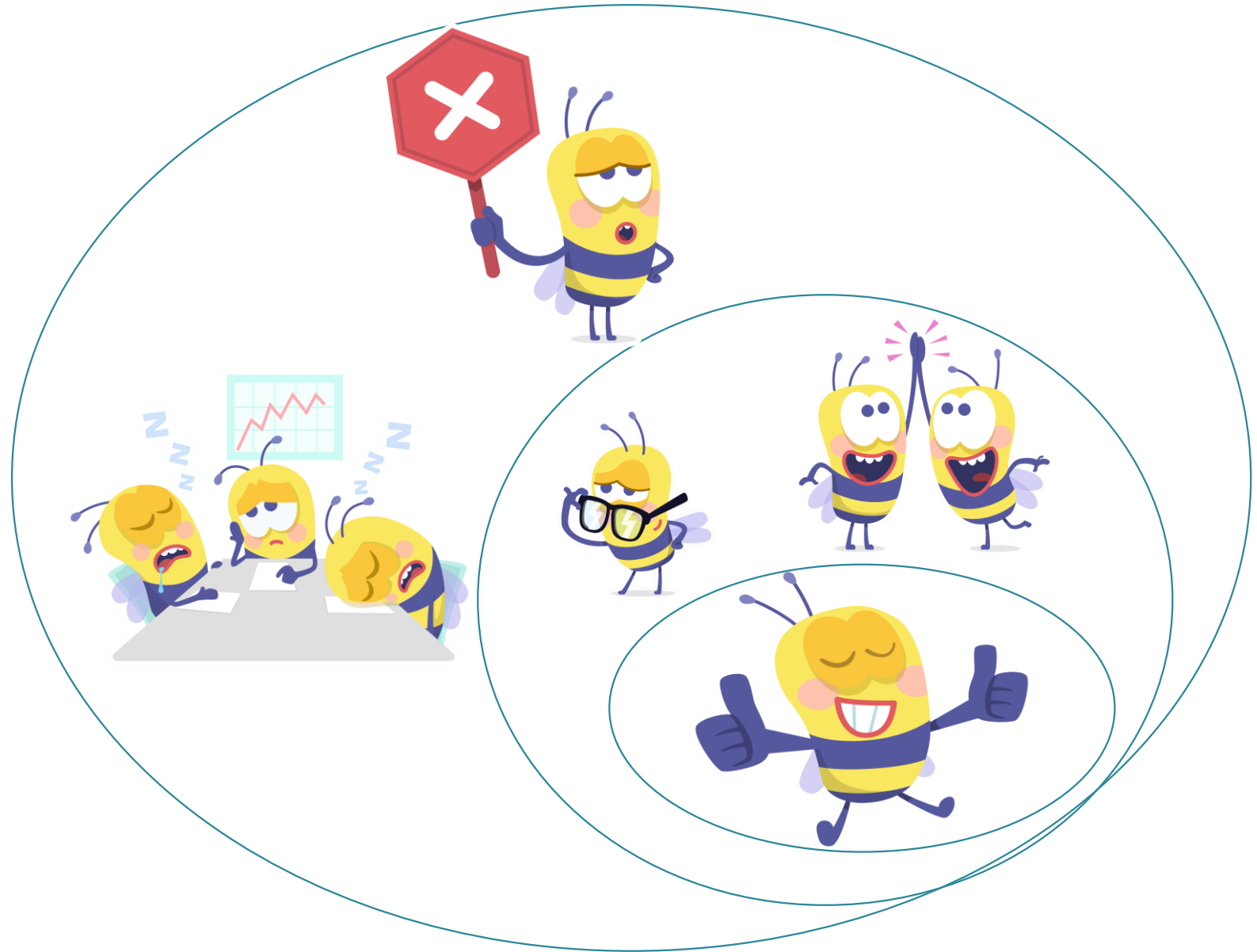

Erilaisen oppijan kuormitus

Erilaisen oppijan lähikehityksen vyöhyke

Oivallusten äärellä

Erilaisen oppijan lähikehityksen vyöhyke

Oivallusten äärellä

Erilaisen oppijan vuorovaikutus

Oivallusten äärellä

- Oppijan vuorovaikutuksen keinot voivat olla poikkeava
- Oppijan aiemmat kokemuksesta vuorovaikutuksesta oppimistilanteissa voivat olla negatiivisia -> selviytymiskeinot aktivoituvat
  - Hyökkääminen
  - Vetäytyminen
  - Lamaantuminen
- Sensitiivisyys kohtaamisen äärellä

Erilaisen oppijan toimintakyky- ikkuna

Oivallusten äärellä

Toimintakyky ylitetty -> kohtaaminen,
jäsentäminen ja rauhoittelu

Toimintakykyikkuna

Toimintakyky alitettu -> aktivointi,
vaiheistaminen ja kannustus

Helimäki, M., Isomäki, H.; Vanhemmuus käsissäsi verkkovalmennus

Erilaisen oppijan kohtaaminen

Oivallusten äärellä

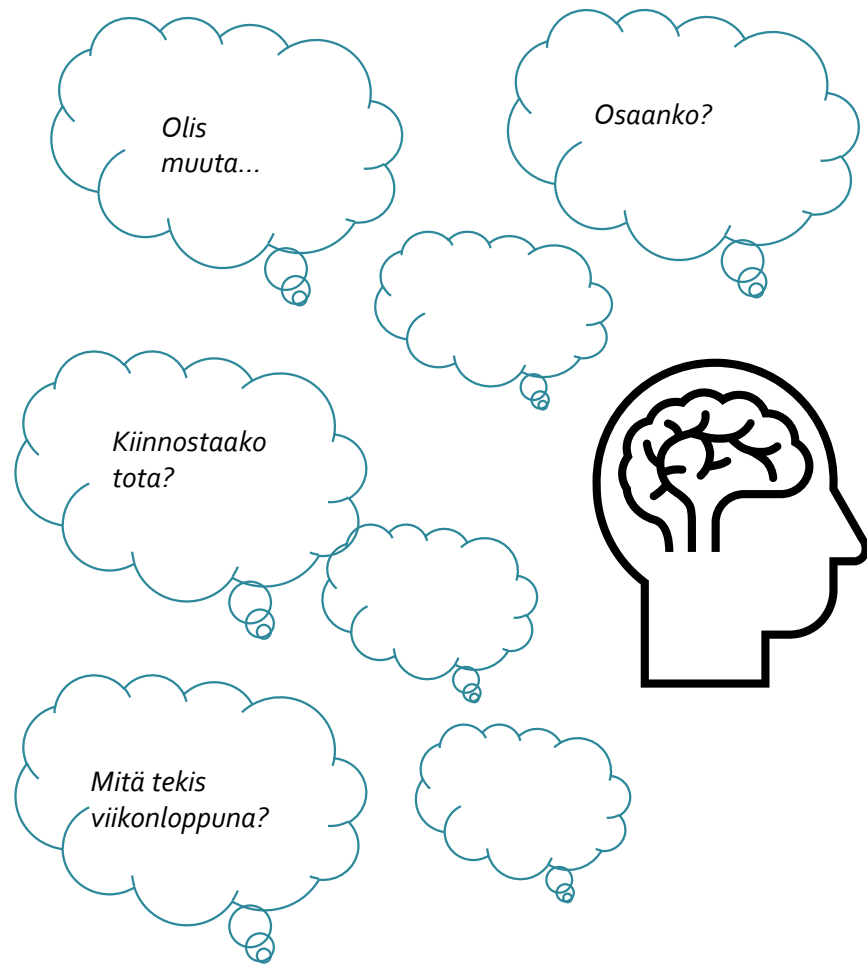
*Mistä voin huomata, että oppija kokee tulleensa kohdatuksi?
Miten voi varmistaa oppijan kokemusta psykologisesta turvasta?*

Kohtaamisen erityispiirteet – opettaja/ ohjaaja

Oivallusten äärellä

- Ohjaajan ja opettajan halu auttaa
  - Mitä jos keinoni eivät toimi?
-> selviytymiskeinot aktivoituvat
- Aivojen pyrkimys selkeyteen:
  - Tarve luokitella
  - Tarve ennakoida
  - Tarve analysoida (muita)
- Ohjaajan / opettajan valta-asema
- Opettajuus ja ei-tietäminen

Tunnehetki

Tunnehetki: opas autismikirjon lasten kohtaamiseen kouluissa (Häkkinen, 2023)

- Itsen kohtaaminen, tietoinen läsnäolo, mindfulness
- Hetki, jolloin käänän huomion itseeni ja omaan kokemukseeni
- Uteliaisuus, ei-tietäminen ja havainnointi
- Oman haavoittuvuuden hyväksyminen
- Omat tarpeet:
  - Aiemmat kokemukset
  - Omat arvot

Tunnehetki

Oivallusten äärellä

- Olenko kohtaamisen arvoinen?
- Olenko arvokas vaikka en tule kohdatuksi?
- Saanko tulla nähdyksi?
- Saanko olla haavoittuva?
- Saanko kokea negatiivisia tunteita?
- Olenko arvokas, vaikka en tiedä?

Tunnehetki

Oivallusten äärellä

Minkälaisissa tilanteissa pääsen tunnehetkeen?

Tunnehetki

Kuva: Netta Lehtola

kirjasta *Tunnevalo: opas autismikirjon lasten kohtaamiseen kouluissa* (Häkkinen, 2023)

Kohtaaminen mahdollistaa

Oivallusten äärellä

We need more people who are willing to demonstrate what it looks like to risk and endure failure, disappointment and regret—people willing to feel their own hurt instead of working it out on other people, people willing to own their stories, live their values and keep showing up.

Brené Brown, 15 Sept 2020

Lähteet:

- Bergström, T. (2022). *Mieletön häiriö: psykiatrian ongelma ja sen ratkaisu*. PS-kustannus.
- Brown, B. TED-talks
- Hanson, R. (2016). *Sisäsyntyinen onnellisuus. Tyytyväisyyden, tyyneyden ja itseluottamuksen uusi neurotiede*. Helsinki: Basam Books Oy.
- Häkkinen, S. (2023, painossa). *Tunnevalo: opas autismikirjon lasten kohtaamiseen kouluissa*. BoD- Books on demand.
- Isomäki, H., Uusitalo, N., & Bast, T. (2017). *Aivotaidot: käytä päätäsi paremmin*. Gummerus.
- Neff, K., & Kielinen, T. (2021). *Itsemyötätunto: Opi suhtautumaan itseesi hyväksyvästi*. Viisas Elämä.
- Sanner, B., & Bunderson, J. S. (2015). *When feeling safe isn't enough: Contextualizing models of safety and learning in teams*. *Organizational Psychology Review*, 5(3), 224–243.